

Der er mange gode grunde til at kende gyllens indhold af næringsstoffer

Konsulent forklarer, hvordan gylleprøver skal udtages og opbevares, hvilke analyser man skal vælge, hvad det koster, og hvor man kan få prøverne analyseret.

Ofte afviger en konkret gylleprøves indhold af næringsstoffer sig meget fra standardværdien.

Ved handel med gylle er det væsentligt at kende det præcise indhold af næringsstoffer. Til optimering af gødningsplanen er det ligeledes vigtigt at kende gyllens konkrete indhold for at sikre afgrøderne forsyning. Ved overvejelse om forsyning af gyllen er pH og tørstofindholdet nøgleparametre for at regne på udbyttepotentialet ved forsyning og omkostninger til syreforbrug.

Det forklarer specialkonsulent ved Videncentret, Annette Vibeke Vestergaard.

Til disse formål er gylleanalyser et værdifuldt redskab, understreger hun.

Vær omhyggelig med prøvetagning

Ved prøvetagningen skal man sikre sig, at en liter repræsenterer gylletankens indhold – ofte på flere tusind ton – og med mindre man er meget omhyggelig, kan man ifølge Annette Vibeke Vestergaard være sikker på, at det gør den ikke.

Usikkerheden på prøvetagningen er betydeligt større end usikkerheden på laboratorieanalysen.

En sikker bestemmelse af indholdet af næringsstoffer i for eksempel en gylletank forudsætter derfor altid, at tanken er velomrørt, og at der udtages flere delprøver, som blandes i en spand, inden udtagning af den prøve, som skal sendes til laboratoriet.

Ammonium altid jævnt fordelt

Det er især vigtigt for fosfor, totalkvælstof og tørstof, mens det er mindre vigtigt for ammoniumkvælstof og kalium.

Hvis man først og fremmest er interesseret i indholdet af ammoniumkvælstof, kan det anbefales at undlade at omrøre gyllebeholderen, blot fordi

man skal tage en gylleprøve, da ammonium altid er jævnt fordelt i gylletanken, uanset om tanken er omrørt eller ej. Prøven skal dog helst udtages under flydelaget, påpeger konsulenten i PlanteNyt 761.

Prøveudtagning under flydelaget kan gøres på følgende måde: Monter prøveflasken på en 1-2 meter lang pind. Fastgør en snor på prøveflaskens låg. Monter derefter låget løst på prøveflasken. Flasken ned-sænkes til mindst en halv meter under flydelaget. Til sidst trækkes låget af flasken, som da fyldes med gylle i den valgte dybde.

Opbevaring af gylleprøver

Annette Vibeke Vestergaard anbefaler, at gylleprøven transporteres hurtigst muligt til det valgte laboratorium.

Prøverne bør opbevares på køl fra udtagning til indsendelse, så næringsstofsammensætningen ikke ændrer sig. Et varmt bagagerum dur således ikke. Prøverne sendes i en kølebox indeholdende et køleelement.

kl

En sikker bestemmelse af indholdet af næringsstoffer forudsætter, at gylletanken er velomrørt, og at der udtages flere delprøver, som blandes i en spand, inden udtagning af den prøve, som skal sendes til laboratoriet, siger specialkonsulent Annette Vibeke Vestergaard, Videncentret. (Foto: Anne Kjærsgaard Krogh)

Skal der vælges kemisk analyse eller NIR?

Eurofins Steins tilbyder analyser af gylle ved hjælp af NIR-metoden, som er et hurtigt alternativ til den traditionelle, kemiske analyse. NIR-metoden har større målesikkerhed end den kemiske analyse, og metoden har derfor nogle begrænsninger.

Vær opmærksom på følgende forhold:

- Metodens nuværende anvendelse er begrænset til almindelig svinegylle og kvæggylle. Metoden bør derfor ikke anvendes til forarbejdet gylle – for eksempel afgasset gylle eller separeret gylle.
- Metoden bør ligeledes ikke anvendes til gylle, der er blandet med f.eks. affaldsprodukter, handelsgødning eller andre produkter, som ændrer næringsstofsammensætningen.
- Er gyllen meget afvigende fra »normal« gylle (for eksempel »tynd« gylle med lav koncentration af næringsstoffer), bliver usikkerheden relativt høj.
- Analysen for kalium er relativt usikker og skal opfattes som et groft skøn.

NIR-metoden bør derfor kun vælges, hvis man ønsker en hurtig indikation af næringsstofindholdet. Hvis man ønsker en mere præcis og sikker analyse i forbindelse med for eksempel handel med gylle, afsætning til biogasanlæg, forsøg, forskning eller andre dokumentationsopgaver, bør man vælge en traditionel kemisk analyse.

Kilde: PlanteNyt 761

Hvad skal der analyseres for?

- Der er fire laboratorier, som udbyder analyser af husdyrgødning. En standardanalyse er en analyse for tørstof, totalkvælstof, ammoniumkvælstof, fosfor og kalium. Disse næringsstoffer er de vigtigste i forhold til en optimal gødningsplan.
- Er der indgået aftale om afsætning af aftalte kg kvælstof, kan man evt. nøjes med en kvælstofanalyse eller en Agros-måling.
- På tænker man at få sin gylle forsuret, kan en pH-analyse give et præj om, hvor udsat gyllen er for ammoniakfordampning, og man kan få et indtryk af forventet svovlsyreforbrug. Er gyllens pH på cirka 6,5, er risikoen for et tab af ammoniak som fordampning under udbringning med slanger lille, sammenlignet med et pH i gylle på for eksempel 7,5.

Laboratorium	Metode	Analyse	Svartid, arb.dage	Pris, kr.	Kontakt
Analytech	Kemisk	Standard		*)	9819 3900
Eurofins Steins	NIR		1	*)	7660 4242
	Kemisk		10	*)	
OK Laboratorium	Kemisk	Standard	1-(2)	330	8660 0860
		Tot.-N, Amm-N	1-(2)	220	
Agrolab, Tyskland	Kemisk	Standard	4-5	254	6340 5200

Tabellen viser laboratorier, priseksempler på henholdsvis standardanalyser og analyser for total-N og ammonium-N. (Kilde: PlanteNyt 761)